

alkalmazott vagy családja részére a munkaadó által önként teljesített szolgáltatások azokra a szolgáltatásokba, amelyek a munkaadót az új rendelet alapján terhelik, nem tudhatók be.

Végül kimondja a rendelet, hogy a köveletek két éven belül érvényesítendő az alkalmazottak vagy hátramaradottjuk által és hogy minden olyan kikötés és megállapodás, mely a rendelet határményaitól az alkalmazott hátrányára eltér, nem érvényes. A felmerülő jogviták az iparbíróság hatáskörébe tartoznak, melyet külön rendelet fog felállítani.

A háboru okozóinak és hiénáinak felelősségrevonása

Bécs, november 26.

Az *Arbeiterzeitung* sürgeti az új köztársaság népkormányát, hogy kíméletlenül derítse fel, kik okozták a világháborút Berlinben és Bécsben és ne nyugodjék addig, míg az igazi bűnösök nincsenek leplezve és nem kapták meg méltó büntetésüket. Nyilvánosságra kell hozni a titkos diplomácia aljas okmányait, de Frigyes egykori főherceget sem szabad kímélni, a ki szégyenteljes titkos rendelkezéseket adott ki, hogy a katonai törvényszékek ne ismerjenek irgalmat, így történt azután, hogy a haditörvényszékek százával, sül ezrelével küldték pézsióbelre, majdnem mindig akasztófa alá katonákat.

Tudjuk József Ferdinánd és Jenő uralkodó, hogy ők tüntették ki magukat a legborzalmasabban az akasztásban, — így szól a cikk — ezeket a bűnöket fel kell deríteni. De tisztán kell látnunk, hogy milyen körülmények közepette mentek végbe *Bruderman* és *Potiorek* vezetés alatt az egyik császári támadás, hogy mi történt akkor, a midőn jelentették az egyik császárnak: *Belgrád fel-ségét látni előtt hever!* Világosságot kell deríteni a *Luca* körül történt eseményekre, a *Piave*-menti offenzívákra, különféle főhercegek különféle álleire és itt elsősorban Frigyes uralelét kiájtának vizsgálata után. De a sorozások alkalmazói elkövetett kegyetlenségeiről sem szabad megfeledkezni.

Leplezzük le a *Theisiger* és a *Havaiak* gazságait. *Theisiger* volt a repülőbizottság vezetője és nem törődött a sorozásra kerülők betegségeivel, százsámra küldte a súlyos betegeket a hátrétre és azok százszámra haltak meg, őket is le kell leplezni, még pedig kíméletlenül. Beszéljük, hogy az egyik közös hadügyminiszteriumban napról-napra fontos okmányokat égettek el. Itt is sietni kell a vizsgálattal és a kik ezt cselekedték, azokat törvény elé kell állítani.

Söntés-tulajdonosok felkéretnek

(Az és még nem tagok) saját érdekükben szerdán 3 órákor az egyesület helyiségében, Rottenbiller-utca 40 tartandó értekezletre jelenjenek meg.

Folyó hó 23-án este 11 órakor a Keleti pályaudvaron elvezett egy zsebkönyv és *Carl Dreaner* névre szóló különböző jegyzetek. A becsületes megtaláló kéri 30 korona jutalom ellenében Pál Henrik (Csokonai-utca 4) irodájában leadni.

Gramofonvevők

kérjék gyönyörű ajándékaik jegyzékét. Deményi, Teréz-körút 4. sz.

Ebéd- és szalonberendezés eladó.

Kifogástalan állapotban. — Rendkívül szóló gyártmány. — Megtekinthető Rákos-utca 1. szám, földszint 2. szerda, csütörtök péntek délután 2-4-ig.

NEPSZERU KATÉ!

Kazánfűtők, lokomobil-és stabil-gőzgépjárműk

valamint kazán- és gőzgépjárművek számára. Itt: Doroghi Ignác. Itt a tisztázatlan pótlással 4 kor. 40 fill. szállítás 65 fillér. Kapható Az Est könyveskereskedésben VII., Erzsébet-körút 18-20.

Heltai Viktor volt városparancsnok vallatása a rendőrségen

Súlyos vádak az amatőr-parkettáncosból lett parancsnok ellen

— Az Est tudósítójától —

Heltai Viktor, a kit a forradalom szerepéhez és dicsőségéhez juttatott, most tizenhat vádponttal, terhelten várja a rendőrségen, hogy hogyan fognak dönteni sorsa felett.

A forradalmi mámor-lázás perceiben bukkant fel Heltai Viktor, ez a tipikusan pesti fiatalember, a kit senki sem ismert a Nemzeti Tanács tagjai közül. Az elegáns, nyúlank testalkatu, beretvált, sápadt arcú fiatalember mindenki előtt rokonszenves volt. A parkettáncos külsejű főhadnagy különösen a közlegények előtt tette kedvelté magát.

Heltai tengerészei

Ennek tulajdonítható, hogy a tengerészek őt tették meg vezérüknek. Heltai azután, a ki mint véres csaták eszményi hőse szerepelt a tengerészek és katonák előtt, mindenféle szedett-vedett embert sorozott be a tengerészek közé. Ezek voltak aztán a legrajongóbb hívei, a kik teljesítették minden parancsát és követték mindenhoza.

A forradalom első elviharása után *Fényes* László, a nemzetőrség kormánybiztosa, Heltait azzal bízta meg, hogy tengerészkülönítményével védelmezze a csehekkel szemben Felső-Magyarország egyes pontjait.

Heltai kis hadseregében a legkisebb sarzsi az örmesteri rang lett. Embereinek harminc korona napi zsoldot fizetett. Az ál-tengerészeknek azonban a kiünő zsold nem volt elég, hanem fosztogatásokra és rablásokra vetemedtek.

Mit csinált a Felvidéken

A különítmény egy-két Potemkin-ütközetet produkált Felső-Magyarországon, mert a látszólagos harcok is csak azért rendezték, hogy annál több alkalom kínálkozzék a fosztogatásokra.

A kormány sok helyről kapott kedvezőtlen jelentést Heltai különítményéről. Pozsonybol és más helyről olyan értesítéseket, hogy a cseh veszély dacára elsősorban távolítsák el a különítményt, mert veszélyes a közbiztonságra. Pozsonyban az ál-tengerészek törzsisztekét állították meg az utcán és előreszalutálásra kényszerítették őket, autókat rekviráltak és kirabolták *Juriga* lakását.

Heltai parancsára Pozsony városára két esztelen összesen 200,000 korona hadisarcot vetettek ki. Az első 100,000 korona felvételénél maga Heltai is jelen volt. Nagyszombathban 45,000 koronát vettek fel az adóhivatalnál. Eltekintve attól, hogy erre joguk nem volt, szükségük sem volt rá, mert *Fényes* László intézkedésére mindenkor elegendő pénzt kaptak a zsoldok kifizetésére.

Végül is Heltai otthagyta Pozsonyt és a tengerészkülönítményt. Mátyásföldre menekült, a hol barátjának, *Löwi* Rózának (*Mignon* névű artistanőnek) villájában rejtőzködött.

Kormos detektívönök tegnap behozta a főkapitányságra Hel-

taít, s közölte vele, hogy tizenhat vádpont merült fel ellene. Délután a hadügyminiszter megbízásából *Zamoricz* őrnagy ügyész hallgatta ki.

Vádak Heltai ellen

Heltai tiltakozott ama vád ellen, hogy őt anyagi érdekek vezérelték volna. Ő a pénzügyi dolgokkal egyáltalában nem törődött. Ő volt ugyan a tengerészkülönítmény gazdasági bizottságának elnöke, de annak ügyeit *Bodor* Sándor örmester és *Vidder* örmester intézte. (*Bodor* régi ismerőse a rendőrségnek, a zombori és boszniai katonaszabaditási ügyekben szerepelt, már le is volt tartóztatva.) Részt vett még a gazdasági ügyek intézésében *Vágo* (*Wilhelm*) Jenő alkalmi fényképész is.

Eltűnt három láda pénz

Az egyik vádpont az, hogy Heltai a forradalom zavaros óraiban a nyugati pályaudvaron három ládat hársolt el, a melyekben igen nagy összegek voltak. Erre vonatkozólag Heltai előadta, hogy csak az egyik láda volt nyitva, ebben felül iratok voltak, alul pedig hatszáz-ezer korona. A második és harmadik ládat nem nézte meg s így nem tudja, hogy azokban mik voltak. Azt hiszi azonban, hogy miután a harmadik láda igen nehéz volt, nyilván aranyakat tartalmazott. Elrendelte, hogy ezeket a ládákat vigyék be a téparancsnokságra, (akkor még városparancsnok volt), s ott őrizték azokat másfél napig. A három ládat elküldte a hadügyminiszteriumba *Hunke* altábornagynak, a ki szerinte írás nélkül vette át azokat. Ennek igazolására *Faragó* Károly hadnagyrá és *Gregus* főhadnagyrá hivatkozik.

Megkérdezték tőle, hogy miért nem kért nyugtát. Azt felelte, ő sem adott írást s így azt gondolta, neki sem kell kéri.

Heltai vallomásával szemben *Hunke* altábornagy tagadja, hogy a szóban-forgó értékeket megkapta volna.

Megkérdezték Heltait, hogy miből fizette a tengerészkülönítmény embereit abban az időben, a mikor még a kormánybiztos nem utalt ki részére pénzt. Azt felelte, hogy abból a pénzből, a mit abban a két vas-ladában talált, a mely a karinthiai frontról érkezett. A két vasladában összesen 284,000 korona volt; de abból ő csak 108—110,000 koronát fizetett el.

Tanuk állítják, hogy Heltai és néhány embere a *Sophie* gőzsről 360,000 koronát vitt el. Ezzel szemben Heltai azt mondja, hogy ő csak 45,000 koronát vett át *Fasi* József örmestertől s a pénz még most is megvan.

Tudvalevő, hogy a Heltai parancsnoksága alatt álló emberek egy része végigfosztogatta a *Lágymányos* mellett álló uszályokat. Hogy ebben milyen szerepe volt Heltainak, azt a pillanatban nehéz bizonyítani.

Heltai múltja

A mindössze huszonhét esztendő Heltainak különös múltja van. A há-

boru Puch-cégénél. Vizsgázott sofőr s ez alapon autós físz is vált. Bizonyos népszerűsége volt már a háboru előtt az éjszakai világban, a hol mint amatőr parkettáncos felléniest kellett. Fiaial kora dacára, idegbeteg ember. *Szenvedélyes morfi*..., a ki naponta négy-öt injekciót ad magának, azonkívül koffeint is szed. Néhány évvel ezelőtt megnősült: 12.000 korona hozományt kapott, de feleségét három hét múlva ott-hagyta. Ujabbban azt híresztelte, hogy *Mignon* a menyasszonya, a kinek egy millió korona hozománya van. Valóság, hogy *Mignon* mátyásföldi villája rendkívüli bőkezűséggel van berendezve. A rendőrség azt hiszi, hogy a drága butorokat Heltai vásárolta. A tengerészkülönítmény parancsnokának egyébként szintén van villája Mátyásföldön, a melyet nem-rég vásárolt.

Mikor bevitték a rendőrségre, 16.030 korona volt nála. Erre vonatkozólag azt adta elő, hogy bátyjától, Heltai Lászlótól 30—40.000 koronát kapott. A bátyja sajaljából adta. Heltai Lászlónak azonban a rendőrség információja szerint soha vagyona nem volt. Itt említjük meg, hogy Heltai László ellenőre volt a tengerészkülönítménynek.

A háboru folyamán Heltai bátyjával együtt szíráll, kininnel, szacharin-nal lánckereskedést folytatott. Az üzleteket *Mignon* apja névén bonyolították le. A leány atyja galíciai zsidó, a ki Argentínából akkor jött vissza Európába, a mikor leánya és fia betanulta azt, a táncprodukiót, a melyet *Mignon-duo* név alatt mutattak be.

Ma reggel jelentkezett a rendőrségen *Dobó* István, a BTC volt jobb-szélső csatárja, a ki a közelmúlt napokig leghívebb adjutánsa volt *Feltainak*, *Dobó*, a ki azt híreszteli magáról, hogy ő lölte le *Tisza* Istvánt, már Pozsonyban kegyvesztett lett. Heltai azért haragudott meg *Dobó*ra, mert parancsnoki minőségben szerepeltette magát a lapokban. Ez nem tetszett a csapat tagjainak sem, a kik közötték Heltaival, hogy a mennyiben *Dobó* azonban nem hagyja el Pozsonyt, vegessenek vele.

Dobó kijelentette *Kormos* detektívönök előtt, hogy Heltai cszeveszelen szórt a pénzt, de lényeges dolgokat nem mondott.

Körözik a büntársakat

Benyovszky detektívönökhelyettes több detektívvel Pozsonyba utazott, hogy magával hozza Heltai Lászlót, *Bodor*, *Vidder* örmestereket, *Vágo* Jenőt, *Schön* zaszlóst és *Molnar* hadnagyt. Ezek azonban auton meg-szólettek Pozsonybol. *Fényes* László országos körözést bocsátott ki ellenuk.

A tengerészek, általában a különítmény összes tagjai, már értesültek Heltai ügyeiről. Az igazi tengerészek kijelentették, hogy őket a dolog nem érinti s fegyelmezetten jönnek Budapestre. Az ál-tengerészek között azonban van bizonyos hajlandóság Heltai megmentése érdekében. Ma reggel a különítmény nyolc tagja érkezett Budapestre, ezek is akciót akartak kezdeni Heltai kiszabadítása érdekében; de lefegyverezték őket.

F. V.

Leszerelt hadnagy, joghallgató

perfélt magyar gyorszó, gyomrárszáni állékűvel, délutánra állást keres, székely gyorsírás tanpa; a is elvállalja. Ajánlatot Gyorsíró-é kértől évól kezdőben kérek.

Eladó egy 75 HP, hálaceny hibás nyománu kondenzátorral és exhaustorral ellátott Badenia-Man-helm gyártm., mely egy évig volt használva, de most új szalagot, új tüskét, új fúvókát, új 24 m magas 40 cm átmérőjű vas-kemény. A gép kifogástalan állapotban van. Megtekinthető Középúti Szégyőzdé R-T-nél, Szombathelyen.